

3 **Чорнобиль**
не має минулого часу
СТОР.

7 **Спартакіада**
повертається
СТОР.

8 **«Лакалут»**
у зубах конкуренції
СТОР.

Після пар – маскувальні сітки!

Як **студенти** різних факультетів УжНУ щодня наближають нашу перемогу

Близько 13:00... Наполегливо кличе в компанію лагідне весняне сонечко. Позаду – заняття, попереду – підготовка до кожного завтра. А ще є змога просто добре провести час із друзями, піти на якісь гуртки або присвятити день собі. Але... Студенти нашого вишу розставили пріоритети геть по-іншому. Тільки-но прозвенить на завершення останньої пари – збираються до ректорату, аби долучитися до наближення нашої перемоги: у гуманітарному хабі плетуть маскувальні сітки.

Ініціативу започаткувала першокурсниця медичного факультету Катерина Шлеєнкова. Сама з Харкова. Спершу стала залучати одногрупників, відтак –

представників інших курсів, переважно перших трьох, адже з-поміж старших багато хто працює. Нині особливо активні, зі слів дівчини, крім медфаку, ще факультет історії та міжнародних відносин, фізичний, економічний.

Сітки – справа кропітка й не швидка, тож молодь збирається щодня з обіду, створила чергування, формується в групи (здебільшого за факультетами) – і волонтерить. «Точно кожного дня, крім вихідних, тут відчинено й працює певна команда. Приблизно з 13:00 до 17:00-18:00».

Другокурсниця спеціальності «Маркетинг» факультету історії та міжнародних відносин Оксана Тулайдан говорить: «Я долучилася до волонтерської діяль-

ності тільки цього року. Наприклад, немає можливості нам, студентам, донатити значні суми. Але ж є бажання бути чимось корисними. Я на локації кожного тижня, коли є час: після пар заходжу й плету маскувальні сітки».

Із матеріалами допомагає ГО «Волонтеріат УжНУ» та, безперечно, підтримує молодіжні ініціативи. Спрямовані на користь країни – і поготів. «В Ужгороді вже впродовж останнього року буквально одна-дві, можливо, залишилися локації, де наразі ще плетуть сітки, у яких постійно є потреба, тому, звичайно, ми радо зголосилися, знайшли приміщення для цих потреб. Десь у кінці січня дівчата й хлопці взялися до

роботи», – розповіла Крістіна Товт, голова правління згаданої громадської організації, помічниця ректора.

У Волонтеріаті міркують над проведенням благодійного заходу: збиратимуть кошти для придбання матеріалів, аби могли й надалі виготовляти маскувальні сітки. «Матеріал закінчується, а попит є. Студенти мають натхнення, бажання плести, то ми хотіли б їх підтримати», – додала К.Товт.

Дівчата й хлопці за трохи більше ніж два місяці сплели понад сто метрів маскувальних сіток. Долучитесь і ви? Адже перемогу не чекають: її наближають...

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

Із Великоднем!

Чимало вірників у світі, зокрема й у нашому краї, зустріли свято Христового воскресіння, яке означає пробудження, віру в милосердя, торжество добра над злом. Щиро вітаю всіх, для кого шлях Ісуса є дороговказом у житті, хто молиться за наших воїнів, намагається наслідувати Того, хто врятує цей світ, захистить нашу державу. Ми віримо в ідеї світла, які здолають темряву. І Великдень тільки додає нам впевненості у вірі. Хай свято воскресіння воскресить наші душі, надихає на добрі справи, об'єднає родини, стане провісником Перемоги України над силами, що слугують дияволу. Миру та добра всім нам! Христос воскрес!

Володимир Смоланка,
ректор УжНУ.

Коли студентів мотивують послі...

експертів-практиків, – зазначив декан факультету міжнародних економічних відносин, професор Микола Палінчак. – Мирослав Миронович має надзвичайно насичений графік! Але як мій колишній студент не відмовив у зустрічі, за що я щиро вдячний».

Під час лекції М.Кастран окреслив ключові аспекти політичних відносин між Україною та Словаччиною, поділився актуальною інформацією й досягненнями нашої держави на дипломатичному рівні. Гість також агітував до продуктивної роботи, наголошуючи, що студенти є важливою складовою спільного майбутнього нашої України!

М.Кастран відповів на запитання, а присутні дістали чудову мотивацію для подальшого навчання й виокремили для себе особливості майбутнього фаху.

Валерія Мельник,
студентка
відділення журналістики.

Посол України в Словаччій Республіці Мирослав Кастран відвідав факультет міжнародних економічних відносин. Провів лекцію для студентства й охочих, де розповів про тонкощі, результати дипломатичних відносин двох сусідніх держав.

«У межах освітнього процесу ми активно залучаємо до лекцій

Відчинені двері із Шевченком

Шевченківське свято кафедри української літератури філологічного факультету поєднала з Днем відкритих дверей.

Оксана Кузьма, завідувачка кафедри української літератури, наголосила: Шевченківські дні по-особливому еднають українців, зокрема в часи, коли ми відстоюємо «правду, і силу, і волю».

Захід розпочали хвилиною мовчання. Відтак до слова запросили декана філологічного факультету. Професор Юрій Бідзіля наголосив на важливості вшанування великого Кобзаря, привітав зі святом і закликав усіх українців вивчати свою мову та літературу, щоб знати наших поетів такими, якими вони були, а не такими, якими нам їх нав'язали.

Студенти факультету та учні

Ужгородського ліцею ім.Т.Г.Шевченка підготували інсценізацію «Чутливі струни серця Кобзаря» за творами поета «Катерина», «Лілея», «Наймичка», «Сова», «Хустинка», «Причинна», «Марія». Учениця одного з ужгородських ліцеїв заспівала «Думи мої, думи мої...» Другокурсник відділення журналістики Максим Галашко виконав на гітарі пісенну версію вірша «Світає, край неба палає...»

Мабуть, кожен, повертаючись після заходу, поніс із собою нову часточку глибшого розуміння Т.Шевченка як визначної постаті вітчизняної історії.

Юлія Скіра,
Валентина Макар,
студентки
відділення журналістики.

Команда УжНУ з волейболу стала володаркою бронзових нагород чемпіонату України в першій лізі. Вітаємо з успіхом!

Березневі засідання ради

Цього року перший місяць весни розпочали й закінчили вчені ради. Перша відбулася 7 березня. На ній вручили почесні грамоти й відзнаки, а також дипломи, що засвідчують наукові здобутки. Крім того, розглянули атестаційні й конкурсні справи. Так, учене звання доцента кафедри хірургічних хвороб присвоєно Олександрові Кочмарю, кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки – Олександрові Чобалю. На посаду професора кафедри фізико-математичних дисциплін Українсько-угорського навчально-наукового інституту обрали Віктора Міклу, професора кафедри хірургічних хвороб – Степана Чобєя і Ярослава Поповича, професора кафедри цивільного права та процесу – Віктора Заборовського та Василя Феннича. Директорка навчально-наукового центру підвищення кваліфікації УжНУ Тетяна Палько поділилася успіхами підрозділу: за неповний рік його послугами скористалися близько 4 тисяч педагогічних працівників. Ректор Володимир Смоланка відзначив результати діяльності центру. Наостанок учена рада погодила рішення про створення відділу фінансування та бухгалтерського

обліку, рекомендувала до друку й публікації деякі видання.

***

Учена рада, що відбулася 28 березня, відзначилася приємними подіями. Спершу розглянули доволі велику кількість атестаційних та конкурсних справ. Розпочали з присвоєння вчених звань професора: кафедри господарського права – Василю Манзюку, загальної педагогіки та педагогіки вищої школи – Оксани Товканець; доцента: кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності – Михайлові Гецьку, міського будівництва та господарства – Ірині Куцині, твердотільної електроніки та інформаційної безпеки – Юлії Мисло, обліку і аудиту – Максимові Яцьку. На посади завідувачів кафедр обрали Надію Бойко (медико-біологічних дисциплін), Юліана Височанського (фізики напівпровідників), Галину Коваль (мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб), Олександра Молнара (економіки, підприємництва та торгівлі); професорів кафедр – Валентину Кулігін (терапевтичної стоматології), Василя Русина (онкології), Володимира Міцу (інформатики та фізико-математичних дисциплін).

Наступним етапом стало нагородження Карола Яна-са відзнакою «Doctor Honoris Causa ДВНЗ «УжНУ». Є депутатом словацького парламенту й міським головою м. Поважська Бистриця, а також науковцем – керівником кафедри політології в Тренчинському університеті ім. А.Дубчека, професором, доктором політичних наук. До того ж почесний гість допомагає українцям із початку повномасштабного вторгнення: із його допомогою почав діяти волонтерський центр у рідному місті.

Підсумками наукової роботи в 2023 р. поділився проректор із наукової роботи Іван Миронюк. Крім цього, окреслив завдання на 2024-ий. Було зазначено, що торік почали реалізовувати два міжнародні наукові грантові проекти.

Доповідь виголосила й головна бухгалтерка УжНУ Руслана Вовчанська. Учена рада затвердила Фінансовий звіт за 2023 р. та Фінансовий план університету на 2024 р. Зрештою, було прийнято рішення створити стартап-школу «StartUP School – UzhNU» в структурі науково-дослідної частини УжНУ.

Софія Скіба,
«Погляд».

До сторіччя перших демократичних парламентських виборів на Закарпатті

У ректораті УжНУ вшанували пам'ятку для країни. З ініціативи директора НДІ регіоналістики УжНУ Маріана Токаря відбулася міжнародна експертна дискусія «Витоки демократичного врядування на Закарпатті: до 100-річчя від дня проведення перших демократичних парламентських виборів у регіоні». В організації заходу також узяли участь Закарпатська обласна рада, Державний архів Закарпатської області та Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького.

До дискусії долучилися проректор із наукової роботи УжНУ, професор Іван Миронюк, народні депутати України Іванна Климпуш-Цинцадзе й Анатолій Костюк, голова Закарпатської обласної ради Роман Сарай, директорка Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Тиводара Легоцького Ольга Шумовська та директор Державного архіву Закарпатської області Михайло Місюк. Доповіді виголосили до-

слідники Юрій Данилець, Ігор Шніцер, Ален Панов, Костянтин Куцов, Юрій Остапєць, Михайло Джахман, Імре Сакал та інші. Іноземні делегації представляли Чілла Фединець (Угорщина), Наталія Марадик (Словаччина), Давід Губеній (Чехія).

Завідувачка відділу краєзнавчої літератури «Карпатика» Наукової бібліотеки УжНУ Марія Чорній ознайомила з висвітленням виборчої тематики на сторінках крайової періодики 1920-их років. Цікавою була не тільки інформація: завдяки тематичній виставці учасники дискусії мали змогу побачити справжні історичні джерела на власні очі.

Теми промов були присвячені розвитку демократії в Чехословацькій Республіці, до якої в той час входило Закарпаття під назвою Підкарпатська Русь, парламентським виборам, їхнім особливостям та впливу на політичні процеси й населення краю. Чимало виступів перегукувалися із сучасним баченням науковців та експертів щодо

розвитку демократії в Україні, викликів і загроз, що постали в контексті російсько-української війни, інших внутрішньополітичних криз. Було зроблено й акценти на змісті вдосконалення партійної системи й виборчих процедур. Дослідники ділилися баченням цінностей демократичного врядування, історичного краєзнавства, архівних матеріалів, музейних експонатів та бібліографії, а також засвідчили повагу до регіональних і державних традицій.

Крім того, на заході було презентовано видання «Витоки демократичного врядування на Закарпатті в об'єктиві архівних джерел», яке з'явилося в результаті роботи НДІ регіоналістики УжНУ. Упорядниками стали М.Токар і Ю.Данилець.

Знайомство з експозиціями та вшанування події продовжили на іншій тематичній виставці в обласному краєзнавчому музеї ім. Тиводара Легоцького.

Софія Скіба,
«Погляд».

Чорнобиль не має минулого часу

Сергій Сухарев: «Нове укриття захистить середовище на якийсь період від високих доз радіації»

Із Чорнобильською катастрофою, яка сталася 26 квітня 1986 року, пов'язані найстрашніші спогади та найбільші виклики людства. Трагедія не лише змусила задуматися над недоліками технологічного прогресу, а й зрозуміти серйозні зміни в підходах до безпеки, захисту довкілля та громадської свідомості. Відповідні тематичні дослідження допомагають краще усвідомити наслідки, причини того, що трапилось майже 40 літ тому, а головне – дають урок щодо важливості запобігання подібним ситуаціям у майбутньому. Про це – у розмові із завідувачем кафедри екології та охорони навколишнього середовища, професором С.Сухаревим.

– Сергію Миколайовичу, на момент аварії Вам було 15 років. Як Ви та Ваша сім'я відреагували на катастрофу в Чорнобилі?

– Як підліток, я, можливо, не усвідомлював, що це – техногенна аварія, але вона торкнулася рідних. Батько ввійшов до складу групи ліквідаторів, був залізничником. Його й колег направили туди на роботу. Уже потім, цікавлячись, ми зрозуміли, що йдеться про найбільшу техногенну аварію в історії людства. Найвідчутніших збитків зазнала саме Україна, а вже далі – інші держави. Слід зазначити, що в роки СРСР реальну правду про Чорнобильську трагедію приховували. Більше того, у Києві 1 травня влаштували парад з участю школярів, коли рівень радіації вже був небезпечним.

– Чи може звичайна людина своєю поведінкою вплинути на запобігання таких катастроф?

– Навряд. Звичайна людина, скоріше, буде дотримуватися правил особистої безпеки, думати, як зменшити можливі негативні наслідки аварії. А взагалі є персонал, засоби безпеки... Як зменшити можливі негативні наслідки? Ви знаєте, що Закарпаття – ендемічне стосовно йоду. Тому насамперед пропонують невеликі дози калію йодиду, а не розчин йоду, який

продають в аптеках. Потрібно наситити щитовидну залозу необхідною кількістю йоду. Із хімічного погляду радіоактивний йод та нерадіоактивний ізотоп йоду – однакові, наш організм їх не розрізняє. Друге, зрозуміло, – слід уживати безпечні воду та їжу. Для цього створюють певний запас. Обов'язково зачиняти щільно вікна, щоб не потрапляв радіоактивний пил, а також змочувати поверхні. Такі загальні правила безпеки. Можливе застосування засобів особистого захисту – респираторів, медичних масок... Наші студенти разом із колегами були в зоні відчуження, останній раз на 35-у річницю трагедії. І їм там розповідали ті ж самі правила, яких справді варто дотримуватись.

– Коли, на Вашу думку, Чорнобиль стане безпечним місцем?

– У найближчому майбутньому – ні. Навіть якщо ми спорудили саркофаг, то зона відчуження все одно залишається небезпечною. Там заборонені будь-які земельні роботи. Візьmemo, до прикладу, російських загарбників, котрі тимчасово окупували ЧАЕС. Коли вони потрапили на цю територію, то почали копати траншеї, інші укріплення, тривалий час перебувати в цій зоні. Відповідно одержали

доволі великі дози радіації. Не дивно, що основна частина вже померла. Щодо самого об'єкта, то там зберігається значна кількість уранового палива, у межах 160–180 тонн, за різними оцінками. Воно є потенційно небезпечним. Інший бік медалі: під саркофагом могли опинитися віруси та бактерії, які рано чи пізно за високих доз радіації можуть мутувати. Якщо потраплять назовні – ніхто не візьметься прогнозувати, до чого це призведе...

– Чи доречний туризм у зону відчуження?

– Якщо він організований, під наглядом, то може бути. Привабливий із фінансового боку, адже деякі люди згодні заплатити кошти, щоб потрапити на цю територію: люблять адреналін та екстрим. Але тури слід здійснювати під контролем. У зоні не можна розпалювати вогонь, збирати деревину чи рослини, виловлювати тварин, почувати, уживати їжу тощо. Якщо ж усе організувати правильно, то негативні наслідки для екосистеми в Чорнобильській зоні будуть мінімальними.

– Що можете сказати про унікальність укриття над четвертим реактором?

– Те, що зробили новий саркофаг, – дуже добре, бо старий, створений ще 1986 року, частково зруйнований, не герметичний, мав значну площу дір. Тому якщо станеться якийсь обвал усередині, це може призвести до поширення радіоактивного пилу в довкілля. Нове укриття захистить середовище на якийсь період від високих доз радіації, тому прийнято правильне рішення.

– Як Ви ставитесь до створення Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника?

– Тварини й рослини на його територію штучно не завозили, вони – аборигенні види. Ідея створення заповідника була в тому, щоб науковці могли простежити, як природні екосистеми відновлюються в умовах високих доз радіації за відсутності впливу людини, які процеси відбуваються при цьому. Зрозуміло, територія – небезпечна для тварин, але оскільки вони вже там проживали, говорити про якийсь недолік чи небезпеки доволі складно. Стосовно того, наскільки є здоровими ці істоти... Я думаю, що ні.

– Чи можливе повністю відновлення флори та фауни природним шляхом на цій території?

– За тривалий час – так. По-перше, розпадуться більшість ізотопів, рівень фонові радіації, зрештою, сягне меж природного, а по-друге, шляхом природного добору залишаться види, які можуть вижити за цих умов і створити повноцінну екосистему. Та я думаю, що ми з Вами до того не доживемо.

– Наскільки актуальні екологічні ризики й безпека в роботі з радіоактивними матеріалами в наш час?

– Екологічні ризики та оцінка безпеки радіоактивних ре-

човин урахує таке: по-перше, агрегатний стан радіоактивних речовин; по-друге, тип іонізуючого випромінювання й питому активність джерела. Як би дивно не здавалося, для життя найнебезпечнішим є альфа-випромінювання. Якщо його джерело потрапляє в організм – настають суттєві негативні наслідки, хоч найпроникливішу здатність має гама-випромінювання. Тому насамперед потрібно дотримуватися правил техніки безпеки в роботі з джерелами іонізуючого випромінювання, починаючи із захисних костюмів та закінчуючи всіма іншими необхідними заходами з охорони праці. Одним із важелів регулювання поширення джерел іонізуючого випромінювання є інвентаризація та облік.

– Зараз росіяни обстрілюють Запорізьку АЕС. Деякі експерти вважають, що це може призвести до такої ж катастрофи, як Чорнобильська. Інші стверджують: такого не станеться. Як уважаєте Ви?

– Потужність шести енергоблоків Запорізької АЕС, що розташовані в Энергодарі, значно більша, ніж одного енергоблоку в Чорнобилі, притому це – реактори-аналоги. Формально за дотримання правил безпеки аварії не повинно статися. Але якщо будуть порушені електропостачання чи будь-які відхилення в інфраструктурі функціонування об'єкта – може трапитися щось завгодно. Отож якщо реактори ЗАЕС повноцінно не зупинені, у стадії холодної зупинки, якщо порушиться система охолодження або будь-яка інша система, то це здатне викликати аварію й потужнішу за Чорнобильську. Подолати її своїми силами Україна не зможе. Зокрема, навіть фінансово, особливо в умовах повномасштабної війни. Питання варто порушувати. І дивно, що міжнародна спільнота на чолі з МАГАТЕ не вживає ніяких заходів, а лише констатує сам факт, хоч добре розуміє, до чого все може призвести.

– Наскільки університет сприяє формуванню обізнаності про наслідки Чорнобильської катастрофи серед студентів та громадськості області?

– У чергову річницю катастрофи ми обов'язково покажемо фільм «Чорнобиль» майбутнім екологам та хімікам. За можливості запрошуємо людей, які брали участь у ліквідації аварії на ЧАЕС. Фахівці можуть розповісти про реальні події: наскільки всі були розгублені, як радянська влада не цінувала своїх громадян. Ще на рівні університету проводять відкриті заходи щодо подій 1986-ого, ушановують пам'ять ліквідаторів. Важливо знати це все, щоб такі техногенні аварії більше не повторювались. Якщо говорити про підготовку екологів, то питання радіаційної екології й захисту людини, довкілля від дії іонізуючого випромінювання розглядаються як у межах окремих освітніх компонентів, так і під час виконання курсових, інших кваліфікаційних робіт. Тісно співпрацюємо з відділом

фотоядерних процесів Інституту електронної фізики НАН України.

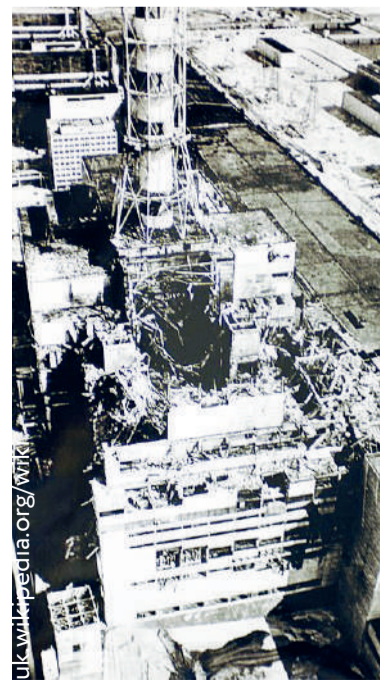
– Нині медіа поширюють інформацію, що в Чорнобильській зоні американські вчені знайшли черв'яків та різних дрібних комах, стійких до радіації. Це, начебто, допоможе в лікуванні раку...

– Зрозуміло, що стійкість живих істот до дії радіації визначається рівнем організації організмів. Стійкіші в будь-якому випадку віруси та бактерії, а найменш стійкі ссавці, зокрема люди. Те, що знайдені вченими істоти є витривалими до дій радіації, не означає: якісь їх компоненти можна використати для лікування людини. Уважаю такий підхід хибним. Можливо, вивчення живих істот, здатних переносити високі дози поглинутої радіації, дозволить ученим зрозуміти механізм дії іонізуючого випромінювання на живі організми та шляхи адаптації. Це може дати позитивний поштовх у розвитку нових підходів щодо ефективного захисту людини й довкілля від дії радіації.

– Які механізми перенесення радіації відбуваються через водні екосистеми, скажімо, річки та озера, на території, забруднені після аварії?

– У річках та озерах здебільшого виявляють два домінуючі механізми. Якщо це – радіоактивний пил, який є малорозчинним і осідає в донних відкладеннях водних об'єктів, він разом із намулом може переноситися за течією при повеннях та паводках, зокрема на заплаві території. Найгірший випадок – надходження радіонуклідів у кругообіг та трофічні ланцюги. Якщо подібне відбувається, залученим є фітопланктон, зоопланктон, безхребетні, нехижі та хижі види риби, ссавці. І при русі трофічним ланцюгом відбувається біоаккумуляція, що становить серйозну небезпеку, зокрема для людини. Очищення води від радіонуклідів проводять переважно із застосуванням різноманітних природних чи модифікованих сорбентів. Цими питаннями займаються як учені, так і практики, зокрема й у нас, в Україні...

Лілія Гложик, студентка відділення журналістики.

Надія Гапатин: у європейській еліті!

Завершився останній етап Кубка Європи зі сноубордінгу сезону 2023/2024, який відбувався в Швейцарії. За під-

сумками змагань, студентка Ужгородського національного університету Надія Гапатин, яка навчається на 3 курсі юридич-

ного факультету, стала третьою в загальному заліку. Про це – далі.

– Що відчули, коли дізналися: увійшли до трійки найкра-

щих сноубордисток Європи?

– Це – моя мета, поставлена на початку сезону. Я розуміла: для того, щоб бути в трійці Кубка Європи, потрібно мати декілька призових місць. Тож, коли стала в рейтингу третьою, я і сміялась, і хотіла плакати.

– Наскільки відчували підтримку тренера?

– Підтримка тренера Яна Чернея завжди є, він знає, як мене заспокоїти у випадках, коли дуже переживаю. Може вказати на проблему, яку потрібно виправити, або мотивувати. Мій наставник знайшов підхід до мене та знаходить вихід із будь-якої ситуації, коли я стривожена або коли не вистачає сміливості. Удячна йому.

– Як ці змагання вплинули на Вас?

– Вони дали більше впевненості й розуміння, що в нас, українців, не так багато снігу, але ми все одно показуємо гідні результати. Із кожним роком розвиваємося, рухаємося в кращий бік.

– Поділіться спортивними планами на майбутнє...

– Наразі мої найближчі плани – відбір на Олімпійські ігри. Я думаю, що доберуся до них, оскільки невдовзі в мене розпочнеться сніжна підготовка. Увесь сезон будемо тренуватися, щоб показати найкращий результат.

– Які б поради дали новачкам у цьому виді спорту?

– Потрібно бути терпеливими. Деякі спортсмени йдуть зі спорту, тому що хочуть усе й одразу, але так не буває. Я займаюся з 11 років і досі зростаю. Розвиваюся маленькими кроками, але наближаюся до бажаного результату. Також раджу ставити собі мету – приміром, кращий рейтинг або олімпійська медаль – і поступово йти до цього. Звичайно, бувають злети й падіння. Та без них – ніяк! Хочу подякувати своєму тренеру за труд і результат. А також усім, хто підтримує. Окремо – батькам, які завжди тримають за мене кулаки.

Анна Петрішка,

студентка відділення журналістики.

Мирослав Дочинець: не просто 33 літери...

На філологічному факультеті влаштували зустріч із Мирославом Дочинцем, лауреатом премії України імені Тараса Шевченка 2014 року. Гість – не лише письменник, а й медійник, який отримав звання «Журналіст року Закарпаття» у 1998-ому. Нинішній класик літератури народився в родині вчителів, але вирішив піти іншим шляхом. У 18 років М.Дочинець усвідомив, що його стежина – навчання та постійне вдосконалення: «Я зрозумів, що я не вчитель, а учень».

Під час зустрічі пана Мирослава запитали, чому він уже не працює журналістом. Гість відповів: «Нас навчали писати в будь-який час доби, та я завжди відчував потяг до більшого простору для вираження думок».

Автор описує народження своїх книжок як виклик, де 33 літери стають матеріа-

лом для творів. Пан Мирослав прагне злити їх у такий порядок, де кожне слово не просто має зміст, а вибух енергії, який наповнює текст загадковістю та естетикою. Це – хвилина, коли кожна літера стає живою за допомогою праці письменника, який спітає закляття зі словесних ниток, викликаючи наче магію в кожній сірій букві.

На зустрічі М.Дочинець ділився досвідом письменницької діяльності, зокрема прийомами створення назв творів. Гостю ставили різноманітні запитання щодо його творчості й професійного досвіду. Пан Мирослав розповів і про декілька видань, які приніс із собою. Із ними молодь могла ознайомитися докладніше й за бажання придбати екземпляр з автографом.

Марина Шекмар,

студентка відділення журналістики.

Вино для хімічної лабораторії

Якось студентка 2 курсу спеціальності «Середня освіта. Хімія» Христина Метничук провела досліди з вином на базі Навчально-наукового інституту хімії та екології. Результати втішили. Здобувачка фаху довела, що цей напій можна використовувати як аналітичний реагент для різноманітних експериментів. Вино допомагає виявляти катіони, зокрема в продуктах харчування. Найкраще в цій справі себе показало «Одеське чорне».

І хоч підійде не будь-яке вино, а використання окремих зразків доволі специфічне, відкриття допоможе полегшити проведення наукових дослідів. На це є кілька причин: по-перше, вино – доступніший і поширеніший продукт порівняно з класичними індикаторами, що дозволяє значно здешевити зазначені експерименти. По-друге, із таким напоєм

працювати зручніше, адже він значно легше виводиться, якщо потрапить на одяг чи речі, є менш токсичним, ніж хімічні реактиви, які зазвичай використовують у подібних аналізах.

Ідею дослідів студентці підказав доцент кафедри аналітичної хімії Максим Фершал. Проаналізувавши наукову статтю закордонних авторів про подібний дослід, Максим Вікторович вирішив перевірити ідею: запропонував її Христині. Експеримент провели в межах роботи наукового гуртка, який працює в ННІХЕ. Юна дослідниця розповіла, що участь у студентському науковому гуртку дає додаткову можливість здобути нові знання.

Сподіваємося на нові вагомі відкриття наших здобувачів фаху!
Дмитро Воробйов,
студент відділення журналістики.

Олександр Саган: «Ми очікуємо, що в подальшому в нас будуть демократичні, відкриті відносини між державою та церковними організаціями...»

Лекцію «Державно-церковні відносини в Україні на сучасному етапі: внутрішньо-політичні та георелігійні аспекти» на факультеті міжнародних економічних відносин прочитав доктор філософських наук, професор, завідувач відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.Сковороди НАН України Олександр Саган.

Мета заходу – сприяти поглибленню вивченню курсу «Релігійний фактор у міжнародних відносинах», щоб студенти могли краще зрозуміти внутрішню ситуацію в країні», – зазначив декан ФМЕВ, професор Микола Палінчак.

«Статистика, що є в інтернеті, – оманлива», – такими словами гість розпочав доповідь, відтак представив ситуацію щодо міжрелігійних об'єднань. О.Саган навів презентацію, скільки існує громад у межах різних конфесій. Також оприлюднив дані опитування Центру Разумкова «Релігія і Церква в українському суспільстві: 2000–2023 рр.», розповів про нинішній стан УПЦ МП, а також про роль державних органів у формуванні й регулюванні відносин із церквою.

Після розповіді О.Сагана настала черга запитань. Слухачами були не лише студенти з викладачами, а й просто зацікавлені темою державно-церковних відносин в Україні. Аудиторія шукала відповіді на запитання...

– Які основні виклики виникають у сфері державно-церковних відносин?

– Найперший виклик – чітке затримання, виконання норм законодавства. Нині, на жаль, органи прокуратури й місцевого самоврядування блокують цілі напрями. А Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» вимагає надання об'єктивної інформації вірникам щодо релігійної громади, до якої вони належать.

– Як впливає георелігійний

аспект на взаємовідносини між різними конфесіями в Україні?

– Є прями впливи. Наприклад, виведення України з такого поняття, як «канонічна територія МП», вплив на можливості утримання патріархії греко-католиками, на процеси в протестантських церквах. Тобто ці процеси попри позірну роз'єднаність дуже взаємопов'язані. І взагалі збільшення або зменшення кількості політизованих релігій та священників впливає на відносини між релігійними організаціями, церквами й державою.

– Які найпотужніші дії можуть бути застосовані з боку церкви МП щодо прихожан?

– Саботування та зрив мобілізації. Також багато священників МП переконують українців, що в теперішній російсько-українській війні винні американці, а не росіяни. Провокативні лозунги від авторитетів і поширення московської пропаганди.

– Як можна не допускати подібних маніпуляцій?

– Слід деполітизувати церкву, тобто вона не повинна втручатися в політичні процеси.

Може підтримувати суспільно-релігійні відносини, наприклад, волонтерський рух, але не виступати з політичними закликами й не здійснювати політичну діяльність.

– Які перспективи розвитку державно-церковних відносин в Україні?

– Ми очікуємо, що в подальшому в нас будуть демократичні, відкриті відносини між державою та церковними організаціями, без порушень будь-яких прав вірників. Над цим особливо потрібно працювати під час війни, аби не допустити провокацій, де можуть звинуватити Україну в недотриманні базових прав свободи людини.

– Чи контролює держава мовне питання в церковній сфері?

– Ми не можемо змусити вести службу певною мовою. Це – вибір священників та прихожан. Навіть у МП є така норма: якщо більшість вірників вимагає проводити літургію українською – є зобов'язання переходити.

Сніжана Безкровна,

студентка відділення журналістики.

І новий кабінет, і розвиток міжнародної дружби...

28 березня на факультеті міжнародних економічних відносин відбулося урочисте відкриття нового кабінету, який сприятиме розвитку освіти, посилюватиме культурний обмін між Україною та Словаччиною. Тут триватимуть заняття з вивчення словацької мови, наукові й культурні заходи. Невеличке свято зібрало викладачів, студентів та гостей. Зокрема, на ФМЕВ завітали ректор університету Володимир Смоланка, ужгородський міський голова Богдан Андрій, представник МЗС України в Ужгороді Михайло Жихор, бізнесмен-меценат Микола Коціпак та інші запрошені.

Із вітальним словом виступив декан Микола Палінчак. Він також представив міського голову Баварської Бистриці Карола Янаса (саме з його допомогою й відкрито оновлену аудито-

рію), зазначивши: «Приємно, що співпраця з містами-побратимами Ужгород і Баварська Бистриця почалася саме з нашого факультету, за що велика подяка поважному гостеві».

Особливим моментом події стало перерізання стрічки, яка символізувала дружні стосунки між країнами. Вітальне слово мали й В.Смоланка та Б.Андрій. Зокрема, Володимир Іванович подякував гостям за підтримку університету і у воєнний, і в мирний час, та запевнив, що зі здобуттям Перемоги країна по-справжньому процвіатиме.

Схожі події насправді важливі для нашого ЗВО, а також для розвитку українсько-словацьких відносин. Завершили захід оглядинами оновленого кабінету.

Анна Петрішка,
студентка
відділення журналістики

Її відрода – у праці До ювілею Олени Кобаль

Історичний факультет Ужгородського державного університету дав путівки в життя понад 6 тисячам молодих спеціалістів. Серед них – О.Кобаль, яка присвятила більшість свідомого життя музейній справі. Прийдешній ювілей Олени Юліївни спонукав написати цей матеріал.

Народилася 2 квітня 1964 року в мальовничому селі Петрово Виноградського району (тепер Пийтерфолво Берегівського району) у вчительській родині Ілони та Юлія Гомокі. Після закінчення середньої школи вирішила вступати на історичний факультет Ужгородського університету: історія була найулюбленішим предметом. Студентські роки згадує як найкращий період молодого життя. Добре вчилася, виявляла активність у громадській роботі, знайшла єдине кохання – однокурсника Йосипа Кобалю, із яким майже чотири десятиліття йде пліч-о-пліч життям.

Після закінчення вишу деякий час викладала історію та географію в рідній школі. Відтак працювала в музеях, зокрема 1990 року – у Закарпатському краєзнавчому (тепер – імені Тиводара Легоцького). Спочатку

науковим, потім старшим науковим співробітником. Трудилася у відділі фондів, а в 2006-ому очолила відділ історії цього музею. І так упродовж 11 років. Проте волонтеризм тодішнього директора ЗКМ призвів до того, що Олена разом із чоловіком і сином звільнилися з улюбленої роботи. У 2017–2020 роках викладала в угорськомовній Ужгородській середній школі № 10 імені Дойко Габора. Ось так, кількома рядками, про трудовий стаж колегині.

Тепер – розлогіше про здобутки О.Кобаль. Основне завдання музейного працівника – організація актуальних виставок. Перша з участю нинішньої ювілярки відбулася 2003 року під назвою «Тільки раз у році Великдень». На тому заході було представлено колекцію старих писанок 1920–30-их років, що мала значний пізнавальний інтерес та засвідчила неабияку креативність музеєзнавиці.

Через два роки відбулася друга виставка, організована О.Кобаль: «Міклош Берчені – володар Ужгородського замку». Підкреслю: цей угорський граф був активним соратником Ференца Ракоці II, організатора визвольної війни угорського народу проти габсбурзького панування в 1703–1711 рр. Боротьба завершилася поразкою повстанців на Майтенському полі 1711-ого та підписанням Сатмарського миру. Керівник заклоту й деякі його подвижники (зокрема, М.Берчені) не визнали капітуляцію, подалися у вигнання. До речі, результатом виставки став однойменний буклет. Додам також: згаданого угорського діяча пам'ятають: в Ужгороді його ім'ям названо вулицю, що веде до мікрорайону Шахта.

Необхідно відзначити й виставку «Графи Шенборни на Закарпатті». Ця магнатська родина мала значний вплив у краї впродовж 200 років. Її представники володіли Мукачівсько-Чинадівською домінією, яку поступово перетворювали в

товарне виробництво. Улаштувавши публічну демонстрацію, О.Кобаль використала багатий фондний матеріал Закарпатського краєзнавчого музею.

Крім того, колегиня організувала виставку «Життя і діяльність Ю.-А.Шерегія (2007), «Холодна та вогнепальна зброя кінця XVI – початку XX ст.» (2008), «Закарпаття між двома світовими війнами» (2009), «Не все золото, що блищить» (2011), «Виникнення та діяльність акціонерного товариства «Уніо» (1902–1932) на Закарпатті» (2012), «Містичне число 9 у житті та творчості Арпада Філепа» (2013), «Життя та наукові здобутки Тиводара Легоцького» (2015) тощо. Так, працюючи в Закарпатському краєзнавчому музеї, Олена Юліївна організувала 12 виставок, що охоплювали значний період – від бронзового віку до першої половини XX ст. Це свідчило про високу фахову підготовку, добре знання артефактів та наукової літератури, правил організації експонатів тощо. Фактично щороку були нові виставки. Це – дуже добрий результат.

О.Кобаль має вагомий здобуток й у науковій роботі. Чудово знає угорську мову, що стало в праючість. Писала про життя й наукові досягнення Тиводара Легоцького (1830–1915). У 2015 р. опублікувала брошуру «Тиводар Легоцький», співавтором якої став чоловік Йосип. У тому ж році Закарпатському краєзнавчому музею присвоєно ім'я Т.Легоцького.

Фахівчиня досліджувала й спадщину угорського історика Андраша Комаромі (1861–1931), поетичний спадок Арпада Філепа (1863–1953), життя й діяльність очільника Ужгородського замку М.Берчені, графів Шенборнів, родинний архів Прибийк у фондах Закарпатського краєзнавчого музею тощо. У такий спосіб О.Кобаль долучилася до збереження сторінок історії рідного краю.

Окремо зазначу про здобутки ювілярки у вивченні спадку баронів Перені. Вони залишили

помітний слід в історії Закарпаття. Представники цієї родини були жупанами й наджупанами в комітатах Угочанщини та Мараморощини. Зрозуміло, дослідниця не оминула увагою згадану родину. У 1999 році угорською мовою видала монографію «Рукописна спадщина родини Перені у Закарпатському краєзнавчому музеї». Наступного року опублікувала в «Наукових записках Закарпатського краєзнавчого музею» солідну статтю, згодом з'явилися інші.

Як бачимо, Олена Юліївна чимало зробила в плані дослідження вищезгаданої наукової проблеми. На основі публікацій могла б оформити кандидатську дисертацію. Але, здається, дослідниця не ставила перед собою подібних завдань. Це – її справа. Однак студії О.Кобаль активно використовують сучасні дослідники вищезгаданих процесів.

Наукові публікації авторки пройшли випробування часом. Відзначаються вагомою джерельною базою, удалою структурою, аргументованістю висновків. Праці ювілярки широко використовують як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Це – велике досягнення.

О.Кобаль розпочала трудовий стаж та закінчила його педагогічною працею. Слід зазначити, що готувалася до кожного заняття, продумувала всі етапи проведення уроків, поза-класних заходів, використовувала технічні засоби навчання тощо. До кожного учня шукала підхід, поважала, намагалася допомогти. Особливу увагу звертала на складні теми. Школярі любили свою вчительку, раділися, ділилися секретами.

Будучи класною керівницею, цікавилася життям вихованців поза школою: атмосферою в сім'ї, харчуванням, життєво-побутовими умовами... Підтримувала вихованців словом або ділом. Крім того, вела краєзнавчий гурток, який учні відвідували з великим задоволенням.

Наша героїня – щаслива в сімейному житті. Із чоловіком

завжди разом ділили навіть успіхи й невдачі. Долали труднощі, раділи здобуткам, будували плани на майбутнє. У подружжя народилося двійко чудових діток: донька й син. Лівія закінчила філологічний факультет Ужгородського університету, довго працювала в Закарпатському обласному художньому музеї імені Йосипа Бокшая. Її чоловік Федір – учасник російсько-української війни. Зараз обоє працюють у приватному секторі економіки. Мають сина Яна, котрий навчається в третьому класі Кам'яницького ліцею, що на Ужгородщині. Син Йосип пішов стежкою батьків – здобув фах історика, пише кандидатську дисертацію з археології та займається підприємницькою діяльністю. Ще додам: Олена Юліївна любить фотографувати, основну увагу приділяє сім'ї, тішиться успіхам онука й чекає нових.

Багаторічна добросовісна праця О.Кобаль не залишилася не поміченою. Так, її нагороджували почесними грамотами за вагомий внесок у розвиток музейної справи та збереження культурної спадщини від Міністерства культури і туризму (2009), Закарпатської обласної ради (2010, 2014, 2015), Закарпатської обласної державної адміністрації (2014). Має також подяку від Закарпатської обласної профспілки працівників культури (2014). Хоч, зауважу, що Олена Юліївна працювала не для нагород, а для того, аби показати музейну спадщину рідного краю, популяризувати його. Переконали: їй це, безперечно, удалося!

Як свідчить зміст вищеведеного, Олена Юліївна пішла до ювілею з вагомими здобутками – у музеєзнавстві, науці, педагогіці. Тож бажаю їй доброго здоров'я, родинного щастя, оптимізму, радості від дітей, творчого довголіття, устанавлення миру в нашій Україні! Із роси й води Вам, шановна ювілярко!

Микола Олашин,
кандидат історичних наук.

На мить повернення в дитинство: спогад... 2 квітня – Міжнародний день дитячої книжки

Про світ дитячих видань можна багато говорити. Їхня тематична, жанрова розмаїтості – нескінченні. Кожен змалку обирає те, що впадола душа. Світ пригод, див і незабутніх історій. Цікаво, чи згадаєте ви свою улюблену дитячу книжку? Про що вона? Чим захопила? Такі запитання я поставила зовсім не дитячій аудиторії – нашим викладачам. Відповіді виявилися дуже різноманітними. Від «П'ятнадцятирічного капітана», «Трьох мушкетерів», «Фарбованого лиса» до «Казок Верховини» і братів Грімм. Навіть через роки педагоги згадували ці видання з найтеплішими почуттями й іскрою в очах. Так, викладачка кафедри теорії та практики перекладу Наталія Драбов розповідає: «Улюблена дитяча книжка – «П'ятнадцятирічний капітан» Жуль Верна: про пригоди підлітка, якому довелося стати капітаном корабля у свої 15 років, про пройдені випробування та взяття відповідальності

за всю команду. Хлопцеві було страшно, але з підтримкою друзів виявив сміливість, відповідальність, доброту, порядність, чесність. Цей роман – про те, що не потрібно боятися, іти назустріч страхам, тоді зрозумієш: можеш досягти значно більше ніж думав».

Про вищезазначений твір згадав і декан філологічного факультету Юрій Бідзіля: «У «П'ятнадцятирічному капітані» – захопливий сюжет. Коли я читав, то уявляв себе на місці головного героя, мені хотілося бути на нього схожим. Кожен вік має свої книжки, дитячі – реалізація юнацьких бажань стати кимось у житті; тому мені подобалися й «Три мушкетери» Олександра Дюма».

Наталія Толочко, доцентка кафедри журналістики, розповіла, що має багато улюблених книжок. «Доволі складно виокремити якусь. Та все ж спала на думку одна. Перша, яка запам'яталася з раннього дитинства, коли я могла тільки

слухати, – «Казки братів Грімм». Мама читала їх щовечора, вибираючи навмання. Зазвичай найкоротшу. І хоч сюжети тих казок сьогодні складно пригадати, та залишилися чудові спогади про безтурботний час, коли хвилювалася тільки за героїв і вірила в щасливий кінець».

А ось старша викладачка кафедри англійської філології Ольга Кішко згадала «Казки Верховини»: «Чарівний світ, наповнений неповторними образами, мудрістю, чудесами, захопливими історіями. Вони можуть розповідати про пригоди героїв, життєві уроки, традиції».

Нехай кожен із нас зберегає спогад про улюблену дитячу книжку й говорить про неї з усмішкою. Це – частинка нашого минулого, яка вчила добра, мудрості, чесності, дружлюбності, збагачувала уяву та дарувала багато емоцій.

Анна Петрішка,
студентка
відділення журналістики.

УТРАТА

На 92-ому році завершилося життя неперевершеного кардіолога, заслуженого лікаря України, доктора медичних наук, академіка Академії наук вищої школи України, у минулому завідувача та професора кафедри факультетської терапії УжНУ М.Фатули. Щирі співчуття від університетської родини рідним і близьким покійного Михайла Івановича...

Здорове явище української культури

23 квітня виповниться 196 років від дня народження нашої Беатриче – Ганни Барвінок.

Хочеться згадати несправедливо забуту жінку, яка залишила вагомий, на мій погляд, слід в історії...

Дуже коротко про життя...

За юліанським календарем, Олександра Білозерська народилася 23 квітня 1828 року в шанованій сім'ї. Батько Михайло відомий як козацький сотник, згодом – повітовий комісар, провідник дворянства. Брат Василь – один з організаторів Кирило-Мефодіївського братства та видавець відомого українського журналу «Основа». А інший брат – Микола – знався на фольклорі, працював редактором «Черниговских губернских ведомостей». Сестра Надія – поетеса, сестра Любов була музою Віктора Забіли.

Серед знаменитих родичів велична постать Олександри Михайлівни десь губиться. Вона була освіченою, як і всі в сім'ї, володіла французькою та німецькою мовами. Любила й уміла смачно готувати. Навіть Тарасові Шевченку до душі була її маринувана корюшка, а Микола Костомаров обожнював авторські гриби.

...Але кохала П.Куліша. Після двох невдалих спроб Пантелеймона посватати Ганну Барвінок утретє, нарешті, її мати дала згоду на шлюб, побачивши, як кохають одне одного. І почалося життя... Наша героїня, забувши про себе, разом із чоловіком поїхала в заслання, де змушена економити кожен копійку, носити стару латану одягину, адже не було ні можливості, ні часу дбати про себе. Олександра Михайлівна бачила місію забезпечити сприятливе підґрунтя для творчості свого судженого, талант якого

ставила вище за свій, і розуміла: твори П.Куліша відіграють важливу роль у пробудженні національної свідомості українців. Чоловік почав убачати в ній тільки домогосподарку та кухарку. А сам повівся шукати втіхи в молодих, красивих. До речі, після того він приходив додому й розповідав дружині всі подробиці своїх похотінь.

Власні душевні муки жінка тримала в собі, не даючи їм вирватися назовні. І лише іноді, коли вже не могла витримати, виплескувала назовні сестрі Надії: «...я розуміла, відчувала все, але вигляд робила, що не розумію нічого, і нічого, окрім прання та варіння, не знаю; удавала, що в мене немає ні серця, ані бажань, ні почуттів, ані здібностей. Коли я, скрадаючись, ходила на пальчиках, вистояла не одну годину на кухні, аби лиш чоловіка не потурбувати, то гадали, що то якраз мені до душі. А ще, як досвітком вставши, кілька разів у місяць грязь мисила, мерзла і бігала до знемоги, то казали, що то торгувати пристрась. А що ж робити, коли ми жити не мали за що...»

Але не хочеться, щоб про Ганну Барвінок (до речі, цей псевдонім вона придумала собі, згадавши вічнозелений барвінок, який уміє виживати за будь-якої погоди: чи то вітер, чи то дощ...) згадували як про дружину й мученицю П.Куліша.

Про творчість...

Ще багато болю було в житті, але згадаємо про інший бік... У складні хвилини життя писа-

Кохай, бо час тебе не жде... 21 березня – Всесвітній день поезії

Чи часто ви насолоджуєтесь інтимною лірикою, слухаючи або читаючи її? Якщо так, то пропоную чудову підбірку творів, які точно оціните. Якщо ваша відповідь негативна – усе ж варто спробувати, адже це може стати відкриттям для вас.

Львівський театр імені Франца Кафки презентував «Вірші про кохання». У збірнику – твори українських поетів, котрі дарують слухачам зворушливі моменти інтимності та почуттів. До уваги читачів – рядки Юрія Іздрика, Маріанни Кіновської, Івана Сокульського, Василя Симоненка, Ліни Костенко, Ірини Старовойт, Василя Стуса, Григорія Чубая, Михайла Семенка, Емми Андієвської, Тараса Мельничука. Вірші оживають у виконанні

талановитих акторів Назарія Боденка й Германа Гошкадора.

Театр, заснований у 2009 р., відомий експериментами на сцені, імпровізаціями, використанням оригінальних і сучасних технічних засобів, пошуками нових форм. За словами Г.Гошкадора, часто читають твори українських поетів під час літературно-музичних перформансів. Отож вирішили, що було б чудово створити добірку та записати для онлайн-прослуховування.

У планах команди – продовжувати ознайомлювати аудиторію з гарною поезією та живим українським словом. Знайти можна в ютубі (канал «Театр Кафки») і на сторінці в інстаграмі.

Аліна Турок,
студентка
відділення журналістики.

документом тієї доби. Особливість прози авторки – народна мова. Пісні та вислови, яких чимало записала Ганна Барвінок, лягли в основу багатьох її оповідань, неопублікованої драми «Материнська помста».

Ганна Барвінок – здорове явище української культури. Борис Грінченко писав: крашці оповідання цієї жінки належать і до крашків зразків українського письменства, а Дмитро Дорошенко вважав: твори письменниці «можуть сміливо посісти місце поряд зі всесвітніми літературними образами поетичної й ніжної жіночої вдачі». Критик Микола Венгжин мовив свого часу: «Вона живе життям народа, думає його думками, іде за ним. Ганна Барвінок – немалий талант, справжній поет жіночого горя і щастя. Вона малює нам у своїх творах якими і зовсім природними красками вірні портрети українського жіноцтва. Вона так близько підходить до душі своїх героїнь, що й справді почуваш, наче б вона сама жила їх життям, сумувала їх сумом і раділа їх щастям».

Хоч відгуки про письменницю були добрі, у радянські часи книжки Ганни Барвінок не виходили, її творчість замовчувалась... Але сьогодні маємо змогу знати хоч би про частину творчості, яка підтверджує талант авторки.

За різними інтернет-джерелами підготувала Юліана Шестак,
студентка
відділення журналістики
(заочна форма навчання).

Лекція спецпредставника: про розширення дипломатичних зв'язків з Африкою та Близьким Сходом

Україна продовжує активно розвивати співпрацю з державами Північної та частково Східної Африки, що виявляють інтерес до нашої продукції. На початку 2023 року Президент Володимир Зеленський вирішив збільшити присутність вітчизняних дипломатів у цьому регіоні. Отож і актуальною на факультеті міжнародних економічних відносин була лекція спеціального представника України з питань Близького Сходу та Африки Максима Субха. Декан ФМЕВ, професор Микола Палінчак наголосив: зустріч провели в межах навчальних дисциплін, які опановують економісти-міжнародники.

Гість-дипломат розпочав з інформації про важливість професійних відносин із нашою державою та виокремив її успіхи на дипломатичному рівні в країнах Близького Сходу й Африки: «І на цьому етапі я вже впевнено можу сказати, що найближчими тиж-

нями в нас почнуть працювати 6 нових посольств на території Африки, зокрема в країнах, розташованих на південь від Сахари. І ще 4 посольства очікують відкриття до кінця цього року».

В умовах війни африканські партнери високо оцінили крок нашої держави, яка вирішила започаткувати свою фізичну присутність у тамтешніх регіонах. Особливу увагу спецпредставник приділив відкриттю в Ужгороді почесного консульства Демократичної Республіки Конго. Це – «суттєвий крок для української дипломатії», – зауважив М.Субх.

Україна активно залучає високих представників держав для співпраці з метою підтримки формули миру. Її суть полягає в дипломатичному та справедливому завершенні війни з Росією. Закордонні дипломатичні установи зосереджують зусилля на максимальній мобілізації підтримки партнерів, зокрема участі

в першому саміті формули миру, запланованому в Швейцарії.

Важливою є й співпраця з державами Перської затоки. Як зазначає пан Субх, ці країни є одними з найбільших донорів і надали понад мільярд доларів у якості гуманітарної допомоги. «Ми повинні просувати багатокторність – для нас немає другорядних регіонів», – наголосив Максим Алійович.

Зустріч гість завершив подарунком для університету, зокрема факультету МЕВ, – книжками з арабістики. Автор – батько М.Субха, старший викладач кафедри Близького Сходу Інституту філології КНУ ім. Т.Шевченка. Сам дипломат також зробив свій внесок як рецензент і редактор. Крім того, спеціальний представник України з питань Близького Сходу та Африки захоплював студентів до роботи в МЗС, радив стежити за новинами: «Один із наших молодих

дипломатів був переможцем конкурсу. Він відмінно володіє французькою та вже мав досвід роботи в Конго. Зараз він знову вирушає туди, щоб представля-

ти посольство України та Міністерство закордонних справ». **Валерія Мельник**, студентка відділення журналістики.

Спартакіада повертається...

...Факультет здоров'я та фізичного виховання, спортивний зал УжНУ, зібралися студенти, викладачі, декани... Саме так відбувалося урочисте відкриття загальноуніверситетської спартакіади. Це вже 71-ий такий захід. Як зазначив його господар – декан Едуард Сивохоп – «після трирічної перерви, спричиненою пандемією коронавірусу та війною, змагання знову оживають. Студенти були змушені

навчатися дистанційно, проте сьогодні ми відновлюємо чудову традицію». Своєю чергою, Іван Маріонда, завідувач кафедри фізичного виховання та головний суддя спартакіади, додав, що заявки на участь подали 15 команд. Серед них – і факультет суспільних наук, першокурсник якого Віктор Головкін (опановує політологію) зауважив: «Для мене це – не лише спортивне змагання, де можу показати вміння в

різних видах спорту, а й можливість весело провести час із друзями та загалом ровесниками. Нинішній захід – справжній емоційний торнадо! Я надзвичайно хочу насолоджуватися кожним моментом разом зі своєю командою».

Власне спортивні баталії розпочали з виду спорту, який в університеті стрімко розвивається, – волейболу, адже представники нашого вишу беруть

участь у першій лізі чемпіонату України. Уже відбулися змагання в трьох видах спорту. У згаданому волейболі переміг факультет здоров'я та фізичного виховання, другим став природничо-гуманітарний фаховий коледж, а третім – медичний підрозділ. У шаховому турнірі кращі – медики, «срібло» здобули любителі цієї гри з ПГФК, а «бронзовий» успіх сприяв факультетові математики та цифрових технологій. І в

настільному тенісі чемпіонське звання визмагав факультет здоров'я та фізичного виховання, за ним розташувався юридичний факультет, а чільну трійку доповнив природничо-гуманітарний фаховий коледж.

Змагання фінішують у травні легкою атлетикою, а в квітні відбудуться мініфутбольні баталії. **Дар'я Ліхоліт**, студентка відділення журналістики.

День... «помилки 404»

4 квітня – День вебмайстра. Свято тих, кому необхідні постійне навчання, опанування нових технологій, пошук креативних рішень. Простір роботи – не статична сторінка, а живий організм, який увесь час розвивається та змінюється.

Дата святкування виникла не випадково. Річ у тім, що 4 квітня (4.04) – закодована помилка «404» – «not found», яка з'являється на сторінці сайту, якщо сервер не може знайти дані на запит користувача.

Крім того, 4 квітня відзначають Міжнародний день інтернету. Із нагоди ж Дня вебмайстра ми опитали студентів Ужгородського національного університету, а саме факультету інформаційних технологій, аби дізнатися, чим захоплює обрана професія...

Анна Товтик, 1 курс: «Мене зацікавила сфера веброзробки можливостями кар'єрного зростання та реалізацією творчих ідей. Тепер маю змогу поєднати інтереси в технологіях із можливістю створення корисних інтернет-продуктів. Цей напрямок дозволяє по-

стійно вдосконалювати навички, опанувати нові технології та бути в курсі останніх тенденцій у світі програмування. Бачу своє майбутнє у веброзробці як у постійному процесі навчання й розвитку».

Олександра Свеженцева (теж 1 курс): «Мене зацікавила можливість виявити креативність у поєднанні з використанням знань з IT-сфери. Важливі постійна комунікація, взаємодія з клієнтами, та, звісно, перспективи кар'єрного зростання. Завдяки навчанню в УжНУ можу створювати цікаві й корисні вебсайти. Хочу розвиватися в цій сфері та навчатися нового».

У День вебмайстра висловлюємо щирі вдячності тим, хто причетний до створення й підтримки вебсайтів. Завдяки вашій праці ми маємо доступ до безмежного джерела інформації, можемо спілкуватися з людьми з усього світу, ділитися знаннями та ідеями.

Марія Гаджега та Анастасія Фатула,
студентки
відділення журналістики.

Філологічний капітан: вибори голови профкому факультету

Напередодні свят філфак занурився в процес виборів голови профкому, де кожні голос і рішення стають важливими кроками у формуванні майбутнього студентського життя. Свої кандидатури висунули Ігнат Христина, третьокурсниця спеціальності «Українська мова та література. Англійська мова та література», і Микита Пацаловський, другокурсник спеціальності «Журналістика».

Перед початком голосування обоє поділилися стратегіями. Х.Ігнат: «Наразі я обіймаю посаду заступника голови профбюро, ознайомила з специфікою відповідної роботи, загалом беру активну участь у житті факультету, адже є директоркою літературного клубу й діалектичної майстерні. Філфак відкрив можливості, які застосувала, та хотіла б, щоб їх використали й інші студенти, котрі цього прагнуть. Моя думка: факультет потрібно гідно представляти, тому, гадаю, таку справу повинні виконувати активні особистості. Отож і висунула свою кандидатуру на голову

профбюро рідного підрозділу».

Микита Пацаловський: «Я маю певний досвід у цій сфері, розумію специфіку відповідної діяльності та її тонкощі. Тож зможу організувати різні заходи, розв'язувати питання студентів, покращувати життя на факультеті. Готовий стати безвідмовним радником із різних питань, радо допомагатиму кожному. До мене можна звертатися 24/7».

Охочі краще ознайомилися з кандидатами в соцмережах, де представлений факультет, та обрали того, кого вважали найдостойнішим.

Упродовж дня студенти віддавали голоси під наглядом заздалегідь відібраної виборчої комісії, щоб усе було чесно, прозоро. Після підрахунків лічильна комісія оголосила результати: перемогла Х.Ігнат. Вітаємо з перемогою! Нехай лідерство буде плідним і приносить процвітання факультету. Бажаємо успіхів у майбутніх ініціативах та втілення планів!

Лілія Гложик,
студентка
відділення журналістики.

«Лакалут» у зубах конкуренції

Команда стоматологічного факультету здобула перемогу в «Битві інтелектів»

Уже вдруге за навчальний рік в Ужгородському національному університеті студенти змагаються за перевагу в інтелектуальному просторі. Так, 21 березня в конференц-залі зеленого корпусу УжНУ тривала «Битва інтелектів». За традицією, захід розпочав проректор Ігор Король. Потім ведучий Дмитро Койтюк пояснив правила – і шістнадцять факультетів узялися демонструвати інтелектуальні здібності, а саме: юридичний, географічний, здоров'я та фізичного виховання, медичний, стоматологічний, інформаційних технологій, інженерно-технічний, іноземної філології, фізичний, міжнародних економічних відносин, суспільних наук, туризму та міжнародних комунікацій, філологічний, Навчально-науковий інститут хімії та екології, а також природничо-гуманітарний фаховий коледж.

Почали ж із розминки. Завдання: знайти зайве на зображенні. Студенти уважно роздивлялися фото, писали відповіді на аркушах. Як завершився відведений час – помічники збирали відповіді, далі їх озвучував ведучий.

Перший раунд мав назву «Бліц». Учасникам необхідно було відповісти на 10 запитань (різні категорії: фільми, політика, історія, географія тощо) за три хвилини й двадцять секунд.

«Плюс-мінус» – другий етап. Команди відгадували, яке слово

утвориться в результаті віднімання або додавання того, що зображено на картинці. До прикладу, якщо відняти від шаурми лаваш – вийде салат. Складне й водночас доволі легке завдання.

Третій раунд – «Буквохаос». Потрібно було скласти слова з літер на екрані. Умова – необхідно використати всі.

Відтак настала черга музичного етапу: учасники відгадували пісні. Далі – «Увага, увага, увага» – назва п'ятого раунду. Завдання: уважно розглянути зображення за хвилину, а потім відповісти на пов'язані з ними запитання. Чудове випробування, адже цікаво було дізнатися, яка команда виявиться найуважливішою.

Шостий етап – «Я люблю Україну». Студенти відгадували 6 місць та розмішували їх на карті. Опісля простий раунд – «Інтелектуал». У ньому студенти відповідали на 6 запитань із різних тем. І восьмий, завершальний етап – «Запам'ятай». На екрані з'являлися зображення з великою кількістю предметів, члени команд розглядали їх, потім деякі предмети зникали – і доводилося відгадувати, яких саме не вистачає.

Переможцем стала команда стоматологічного факультету «Лакалут». Капітан Олександр Зимомря поділився враженнями: «Я вже не вперше на «Битві інтелектів», і як зазвичай, головним завданням було відстояти честь «стомату». Долучився до команди без вагань, бо маю

досвід в інтелектуальних іграх і обов'язково брати участь у них. Я – реаліст: не очікував посісти перше місце. Розраховував на друге або третє, але мені насправді пощастило з командою. Хоч її члени й уперше на такому заході, але чудово впоралися. Щодо завдань, то запитання були і складні, і легкі. Не на всі ми відповіли правильно, але думали колективно, тому не виникло жодних непорозумінь». Олександр каже, що хотів би більше таких ініціатив. Уважає: інтелектуальні ігри в навчальних закладах розвивають ерудицію студентів та дозволяють відпочити від буденності.

Зрештою, якою була нагорода? Стоматологам подарували рюкзак, шопер, чашку, із якої капітан команди п'є чай, парасольку, різні канцелярські предмети та найголовніший приз – кубок.

Інтелектуальна битва не стала злісним суперництвом між студентами, а навпаки, об'єднала їх. Учасники залишилися на позитиві, навіть писали жарти на аркушах із відповідями, за які ведучий дарував солодкі батончики.

Загалом вечір видався чудовим. Навіть коли змагалися шістнадцять факультетів, а виграв один – не означає, що інші мали поганий інтелект. Це означає, що ми – одна-єдина ужнівська команда, і ми розвиваємося разом!
Анастасія Савко,
студентка
відділення журналістики.

«Ужгород за чисте довкілля»

Екоакцію, назву якої винесено в заголовок, до Всесвітнього дня Землі (20 березня) ініціював Центр інновацій та розвитку УжНУ разом із ГО «Зелений Варош» за підтримки Управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

Студенти, викладачі, пра-

цівники нашого вишу й просто ужгородці приносили відсортоване сміття, натомість отримували екоподарунки кожних середи та п'ятниці впродовж двох тижнів (із 18 до 29 березня).

Із-поміж тематичних екозаходів – декламування вірша, перегляд документального фільму, інформаційна кампанія

(зокрема щодо правил сортування сміття) у соцмережах тощо.

Ініціатива так сподобалась і учасникам, і організаторам, що вирішили в УжНУ один день у місяць виділяти для обміну відсортованих відходів на екоробу. Тож стежте за анонсами.

Мирослава Гараздій,
«Погляд».

У День відкритих дверей ознайомилися із життям УжНУ, поспілкувалися з керівництвом, більше почули про спеціальності, умови вступу, затребуваність вакансій тощо учні 9–11 класів із різних куточків України офлайн та онлайн (із близько 60 ліцеїв). Завітало понад 120 імовірних майбутніх абітурієнтів.